

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เพื่อ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ เพื่อใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนอมราวินิจฉัย ผู้วิจัยได้ ประยุกต์กระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น
 - ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา
 - ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง
 - ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
 - ขั้นที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร
 - ขั้นที่ 6 การประเมินผลการทดลองใช้
- รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ตะกร้อ จาก ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอมราวินิจฉัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินิจฉัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 41 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินิจฉัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 41 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินิจฉัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 สุ่มตัวอย่างมา 8 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอมราวินิจฉัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 สุ่มตัวอย่างมา 8 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่นในข้อ 1.2 ได้มา ด้วยการสุ่มตัวอย่างทีละกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเดียวกัน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เริ่มต้น ด้วยการ

ลงรหัสประชากรแต่ละหน่วยที่ต้องการสุ่ม จากนั้นลงรหัสในฉลากให้ตรงกันและครบจำนวนที่ประชากรมีอยู่ ม้วนฉลากที่ลงรหัสแล้วนำไปใส่กล่อง วิธีการสุ่ม คือจับฉลากขึ้นมาทีละหน่วยคลี่ดูเห็นตัวเลขแล้วจดบันทึกไว้ ม้วนฉลากแผ่นเดิมนำลงกล่องเดิมแล้วจึงจับฉลากให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ (ยูทธ ไกยวรรณ, 2545 : 113-114)

2. เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Focus group interview) ซึ่งใช้วิธีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองกำหนดแนวคำถามในการสัมภาษณ์เป็นกรอบในการศึกษาความต้องการของท้องถิ่นเกี่ยวกับความต้องการ ด้านพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคัดเลือกครูฝ่ายวิชาการระดับมัธยมศึกษา 1 คน เป็นผู้จดบันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ตลอดจนการสัมภาษณ์กลุ่ม กำหนดสถานที่สัมภาษณ์กลุ่มที่ห้องสมุด โรงเรียนอมราวินทยาภูมิ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มดังต่อไปนี้ (วาริ เกิดคำ, 2542 : 173-182)

2.1 ขั้นเตรียมการ

2.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ โดยประเด็นหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ 1) ความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ เพื่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนอมราวินทยาภูมิ และ 2) บทบาทในการให้การสนับสนุนในการใช้หลักสูตรนี้

2.1.2 เลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน ผู้แทนครู 1 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่า 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน ผู้บริหารการศึกษา 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8 คน รวม จำนวน 25 คน

2.1.3 กำหนด นัดแนะเวลาและสถานที่ โดยกำหนด สถานที่สัมภาษณ์กลุ่มที่ห้องสมุด โรงเรียนอมราวินทยาภูมิ

2.1.4 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง บันทึกภาพ และสมุดบันทึก คัดเลือกครูฝ่ายวิชาการในระดับมัธยมศึกษา ของ โรงเรียนอมราวินทยาภูมิ 1 คน เป็นผู้จดบันทึก และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

2.2 ขั้นการสัมภาษณ์กลุ่ม

2.2.1 แนะนำตัวและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2.2 เริ่มการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ พูดยุขซักถามตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2.3 ขั้นการบันทึกผลขั้นการสัมภาษณ์

การบันทึกผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ บันทึกผลด้วยการจดบันทึก และบันทึกเสียง การสัมภาษณ์

2.4 ขั้นปิดการสัมภาษณ์

ผู้นำการสัมภาษณ์ กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการ สัมภาษณ์กลุ่มครั้งนี้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นการวิเคราะห์ความต้องการ ของท้องถิ่น ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพความต้องการ ในการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มมาวิเคราะห์ โดย อ่านบทสัมภาษณ์จากการจดบันทึกและการถอดเทปแล้วเขียนเรียงลำดับของสมาชิกแต่ละคน ไว้ จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนอมรา วิทยาคม โดยวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมราวิทยาคม ด้วยวิธีการระดม พลังสมอง (Brain storming) มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะทำงานวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

ผู้วิจัยขอความร่วมมือ จากผู้บริหาร โรงเรียนอมราวิทยาคม พิจารณาความเหมาะสม จัดตั้ง คณะทำงาน จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ฝ่ายวิชาการของ โรงเรียน จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 1 คน

2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

คณะทำงานร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 ของโรงเรียนอมรา วิทยาคม เมื่อ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช 2548 โดยนำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมราวิทยาคม ไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตร ท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ว่ามีส่วนที่สอดคล้องและสนับสนุน วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมราวิทยาคม

ขั้นที่ 3 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง เมื่อ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2548 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งเนื้อหาสาระของตะกร้อ จากตำราต่างๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 การศึกษาความต้องการของท้องถิ่น และขั้นที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา นำมาเป็นพื้นฐานในการขร่างหลักสูตร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task analysis) ในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยกำหนดรายละเอียดของส่วนประกอบของหลักสูตร ซึ่งการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตร

เอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 9 ส่วน คือ

1. หลักการ กำหนดหลักการให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเป็นหลักการที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น
2. จุดมุ่งหมาย กำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ที่พัฒนาขึ้นและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมราวินยาภูมิ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรให้สอดคล้องกัน
3. เนื้อหาสาระ กำหนดเนื้อหาสาระให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ตะกร้อ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีกรอบของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในสาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ในระดับช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
4. โครงสร้าง กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร โดยจัดทำเป็นสาระเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจัดขึ้นตามนโยบายและจุดเน้นของสถานศึกษา โรงเรียนอมราวินยาภูมิ ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและท้องถิ่น
5. คำอธิบายรายวิชา กำหนดคำอธิบายรายวิชาให้เป็นไปตามรูปแบบของคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ก : 59) โดยเขียนตามรูปแบบที่ 3 เขียนเป็นความเรียง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ขอบข่ายกิจกรรมที่กำหนดกว้าง ๆ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้รายวิชา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะเกิดกับผู้เรียนอย่างกว้าง ๆ

6. อัตราเวลาเรียน กำหนดอัตราเวลาเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอมราวาทาภูมิ ที่จัดให้สาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพลศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

8. สื่อการเรียนรู้ รายการของสื่อและอุปกรณ์ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ เป็นต้องจัดสื่อและอุปกรณ์ต่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสมและปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้จัดทำใบความรู้เกี่ยวกับ ตะกร้อ เพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้

9. การวัดผลประเมินผล กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาเรียนและตัดสินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอมราวาทาภูมิ กำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลตามเนื้อหาสาระในหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีแนวการวัดผลประเมินทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ: 2546 : 234) ซึ่งมีรายละเอียด ในการวัดและประเมินผลดังนี้

9.1 การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ดำเนินสร้างแบบทดสอบโดยวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดและศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ก : 168-204) การทดสอบและการประเมินผลทางพลศึกษา (พิชิต ภูติจันทร์. 2547 : 33-37) และเทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. 2542 : 71-88)

9.2 การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการประเมินด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติในขณะที่เรียน บันทึกลงในแบบสังเกตการปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ สุทิน ศรีทองทา (2547 : 96) เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติที่ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ (ภาคผนวก ข)

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร

เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ จำนวน 19 แผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

6. อัตราเวลาเรียน กำหนดอัตราเวลาเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอมราวินยาภูมิ ที่จัดให้สาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพลศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

8. สื่อการเรียนรู้ ราชการของสื่อและอุปกรณ์ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ เป็นต้องจัดสื่อและอุปกรณ์ต่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสมและปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้จัดทำใบความรู้เกี่ยวกับ ตะกร้อ เพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้

9. การวัดผลประเมินผล กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาเรียนและตัดสินผลการเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอมราวินยาภูมิ กำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลตามเนื้อหาสาระในหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีแนวการวัดผลประเมินทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ: 2546 : 234) ซึ่งมีรายละเอียด ในการวัดและประเมินผลดังนี้

9.1 การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ดำเนินสร้างแบบทดสอบโดยวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดและศึกษาคำราเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ก : 168-204) การทดสอบและการประเมินผลทางพลศึกษา (พิชิต ภูติจันทร์. 2547 : 33-37) และเทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2542 : 71-88)

9.2 การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการประเมินด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติในขณะที่เรียน บันทึกลงในแบบสังเกตการปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ สุทิน ศรีทองทา (2547 : 96) เป็นแบบบันทึกพฤติกรรม การฝึกปฏิบัติที่ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ (ภาคผนวก ข)

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร

เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ จำนวน 19 แผน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
 1.2 ศึกษาขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารงานวิจัยและตำราต่าง ๆ
 1.3 วิเคราะห์จุดประสงค์และคาบเวลาเรียนโดยนำหน่วยการเรียนรู้มาวิเคราะห์หน่วย
 เนื้อหาย่อย จุดประสงค์การเรียนรู้ และคาบเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง
 แล้วเขียนรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของ กระทรวงศึกษาธิการ
 (2546 : 16-17) ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

- 1.3.1 สารสำคัญ
- 1.3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.3.3 สารการเรียนรู้
- 1.3.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 1.3.5 การวัดและประเมินผล
- 1.3.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

นำหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบ
 หลักสูตรไปตรวจสอบ คุณภาพหลักสูตร ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ.
 2548 ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฉบับร่างเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
 ความเหมาะสมสอดคล้องของสำนวนภาษา แล้วนำหลักสูตรฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้าน
 หลักสูตรและการสอนพลศึกษา จำนวน 5 คน โดยตรวจสอบพร้อมกันทั้งเอกสารหลักสูตรและ
 เอกสารประกอบหลักสูตร จากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรของ
 ผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้องโดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545ก : 108-109)

$$\text{จากสูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความเหมาะสมสอดคล้อง

R = คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ส่วนที่ 1 ตรวจสอบเอกสารหลักสูตร

นำเสนอหลักสูตรฉบับร่าง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของหลักสูตรทั้งฉบับ ก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความเหมาะสม ความสมบูรณ์ และความสอดคล้อง ของส่วนประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น ตั้งแต่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร อัตราเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ด้วยแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร (ภาคผนวก ฉ) เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ประยุกต์มาจากวิธีการของ ลีเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72-74) ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากงานวิจัยของ นิพนธ์ บรรพสาร (2546 : 195-196) โดยกำหนดเกณฑ์ประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในแบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง แบ่งระดับความคิดเห็น ดังนี้

มาก	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับมาก (75-100%)
ปานกลาง	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับปานกลาง (50-74%)
น้อย	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อย (0-50%)

2. นำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้อง (IOC) การตัดสินใจว่าหลักสูตรฉบับร่างมีความเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่ กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม ในระดับมาก ผู้วิจัยสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ และถ้าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นตรงกัน ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ผู้วิจัยก็จะนำหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อย แสดงว่าหลักสูตรไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถนำหลักสูตรไปทดลองใช้

ส่วนที่ 2 ตรวจสอบเอกสารประกอบหลักสูตร

โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 19 แผน เสนอประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความบกพร่องเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรม เนื้อหาว่ามีความเหมาะสมเพียงใด เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าแต่ละแผนมีความเหมาะสม

ตรงตามเนื้อหาหรือไม่ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม สอดคล้องกันหรือไม่ การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตรงตามเนื้อหาหรือไม่ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ เวลา สื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือไม่ และการวัดผลประเมินผลตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาคผนวก จ) ว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมในแบบประเมิน 3 ระดับ ได้แก่

+1	หมายถึง	เหมาะสม
0	หมายถึง	ปานกลาง
-1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความเหมาะสม สอดคล้อง (IOC) การตัดสินว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องหรือไม่ ใช้เกณฑ์ความเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ขั้นที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อไปทดลองใช้ในเดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2548 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการทดลอง

1.1 เตรียมประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อมราวินทวิทยุมิ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน

1.2 เตรียมหลักสูตร ผู้วิจัยได้เตรียมหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ ที่พัฒนาขึ้น ทั้งเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

2. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการทดลอง One group pretest – posttest design คือ ให้นักเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคผนวก ก) เพื่อทดสอบก่อนเรียน แล้วทดลองสอน โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ 19 แผน (ภาคผนวก ข) จำนวน 20 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง บันทึกการประเมินด้านทักษะและคุณลักษณะในแบบบันทึกการสังเกต ในขณะที่นักเรียนร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ หลังจากนั้นในชั่วโมงสุดท้ายให้นักเรียนทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

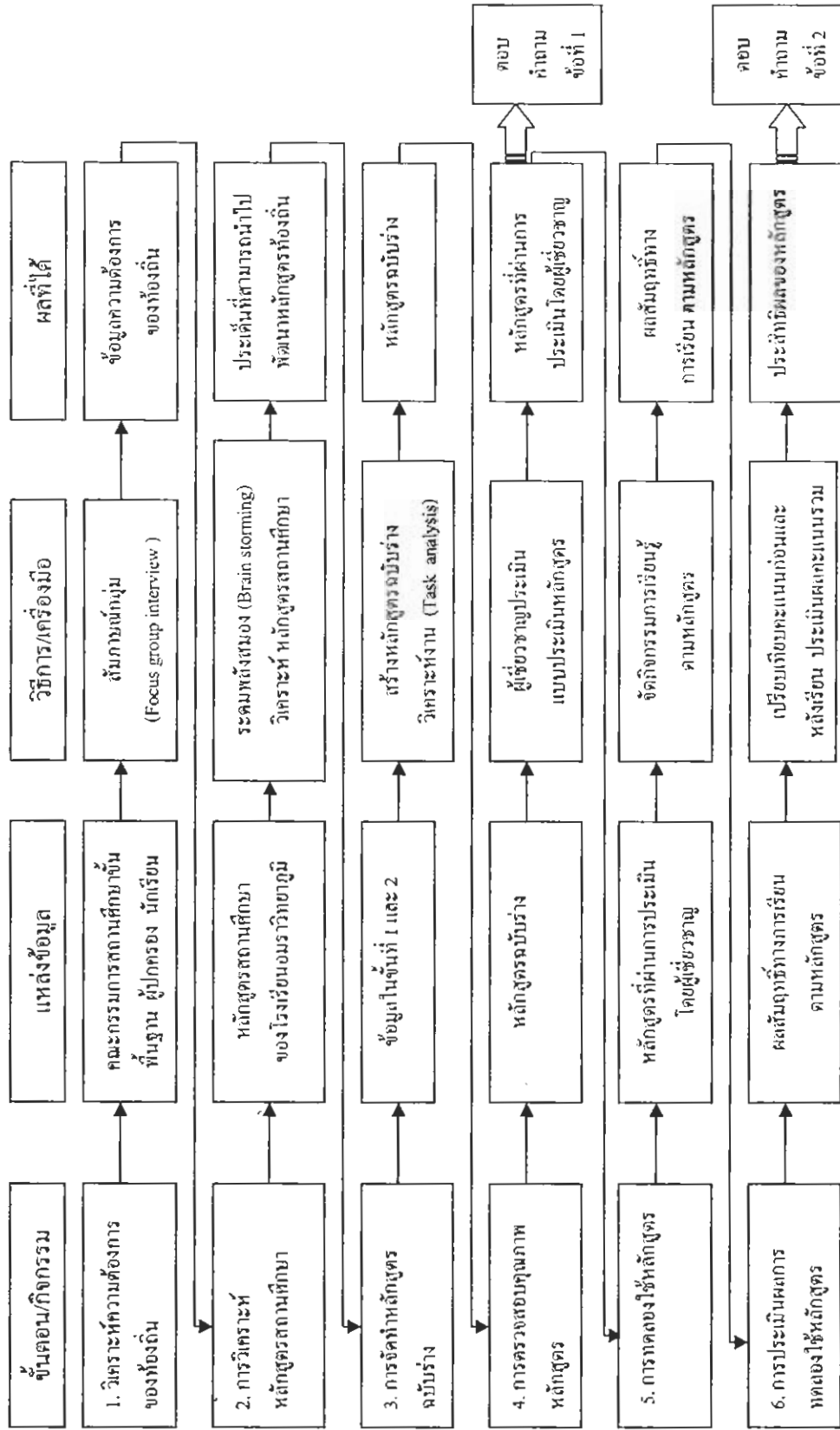
ขั้นที่ 6 การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร

การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นั้นมีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การประเมินเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ เป็นการประเมิน โดยนำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที (t - test) ถ้าผลการตรวจสอบค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่าหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าไปใช้ได้

2. การประเมินผลคะแนนรวม เป็นการประเมินผลของคะแนน ที่ได้จากการทดสอบจากข้อสอบหลังเรียน รวมกับผลของคะแนนระหว่างเรียนที่ได้จาก แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของผู้เรียน โดยผู้เรียนทั้งหมดมีคะแนนรวมกันเฉลี่ยเกินร้อยละ 70 ตามเกณฑ์การประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนอมราวินิจฉัย พุทธศักราช 2546 แสดงว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับที่น่าไปใช้ได้

การดำเนินการวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ตะกร้อ สามารถสรุปกระบวนการดำเนินการได้ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 สรุปการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ตะกร้อ

